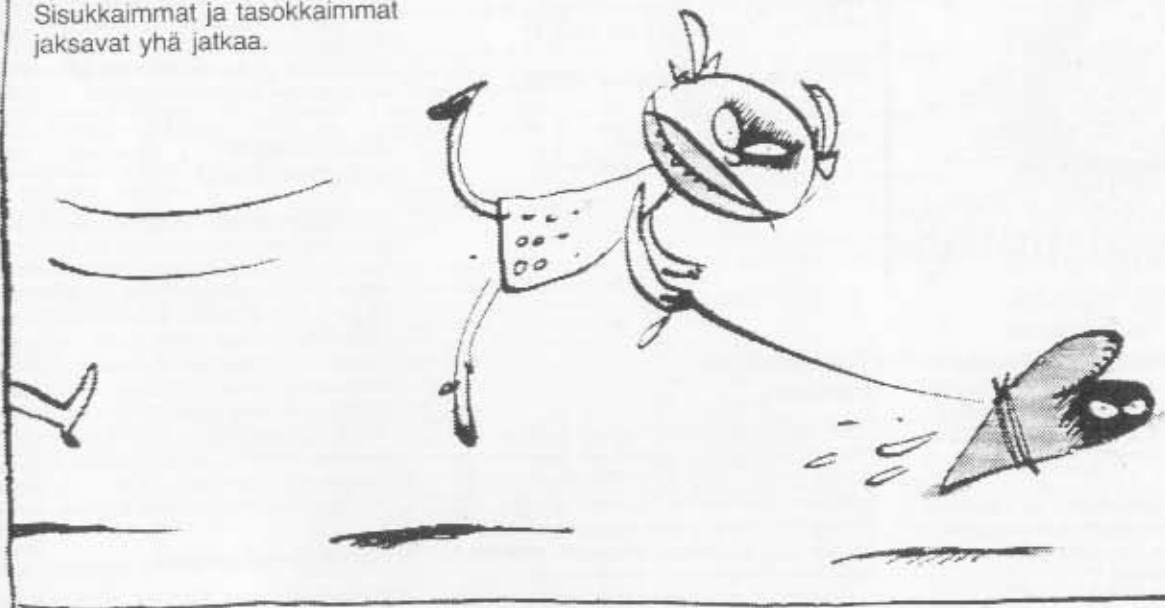

Sarjakuvaseurojen lehdet: Sisukkaat ja tasokkaat jatkavat yhä

Sarjakuvaseurojen julkaisuissa elää tämänhetkinen suomalainen sarjakuva. 80-luvun aikana lehtiä ehti ilmestyä kymmenkunta eri nimikettä, nykyisin on jäljellä onää neljä. Sisukkaimmat ja tasokkaimmat jaksavat yhä jatkaa.

70-LUVUN LOPULLE tul-
taessa oltiin jo jonkin ai-
kaa kaivattu sarjakuvan
harrastajien ja piirtäjien
piireissä julkaisukanavia
suomalaisille sarjakuville. 1979 perustettu
Seinäjoen Sarjakuvaseura ehti ensimmäise-
nä julkaisemaan täysin kotimaista sarjakuva-
lehteä, esikuvanaan 1971-73 julkaistu Willi-
amsin kustantama ja **Veikko "Joonas" Savo-**
laisen päätoimittama Sarjis. Seinäjokelaisten
esimerkin kannustamana perustettiin uusia
seuroja ja lehtiä melko tiheään tahtiin. Erityi-
sesti 80-luvun alku oli melko vilkasta aikaa.

Kannustava Kannus

Tähän saakka pitkäikäisin suomalainen sarja-
kuvalehti Kannus ilmestyi tasan kymmenen
vuotta ja ehti 42 numeroonsa ennen lakkau-
tumistaan viime vuoden lopulla. Vaikka lehti
ei ollutkaan ehkä kaikkein tasokkain seurojen
julkaisuista, oli se yksi merkittävimmistä ja ti-
laajakunnaltaan suurin. Silti ei tilaajia Kan-
nuksellekaan riittänyt paria sataa enempää.
Vähäisistä resursseista johtuva huono levitys
on jokaisen seuralehden ongelma.

Kannuksessa julkaistiin miltei kaikkien ny-
kyään merkittävien piirtäjien ja kirjittäjien
sarjakuvia; **Rauli Nordberg, Tarmo Koivis-**
to, Sinisalo & Mänttari, Kalervo Palsa, jne.
Lehdessä julkaistiin myös sarjakuva-aiheisia
tekstejä. **Kaukorannan** neliosainen artikkelelli-
sarja suomalaisen sarjakuvan vaiheista nu-
meroissa 3-6 oli suppea mutta mielenkiintoi-
nen.

Kannuksen suurimpana vaikutuksena oli kai
kaupallisuuden ja epäkaupallisuuden välinen
ristiriita. Lehteä toimitettaessa ei oikein tiedet-

ty mihin pyrkiä ja niin julkaistiin kovin erilaisia
ja tasoltaan vaihtelevia sarjakuvia. Lopputu-
los oli paikoin melko kirjava. Joka tapaukses-
sa erityisen kunniamaininnan ansaitsevat
englanninkielinen **Kannus** (33) ja pelkästään
naisten piirtämille sarjoille omistettu **Nais-**
Kannus (14).

Seinäjoen Sarjakuvaseura julkaisi myös
muutamia sarjakuva-albumeita. Ensimmäi-
sen klassisen **Ami Hauhion Kalan Perintö-**
sarjan uusintajulkaisu herätti ansaittua hu-
miolia, mutta joidenkin muiden albumien jul-
kaisua voinnee, kuitenkin viimeistä **Mannisen**
Igor Motoria lukuunottamatta, pitää jokseen-
kin kyseenalaisena.

Kimalteleva Kupla

Miltei pä heti Seinäjoen Sarjakuvaseuran pe-
rustamisen jälkeen syntyi sarjisseura vuoden
1980 alussa Ouluun. Oululaisten Kuplaa pi-
detään yleisesti tasokkaimpana seurojen jul-
kaisemana lehtenä ja toimituksellinen ote oli-
kin vankka. Mieleenpainuvin numero oli ehkä
Mauri Kunnakselle omistettu numero maitta-
van hauskoine haastatteluineen.

Muutoin Kupla toimi lähes täysin **Pentti**
Nuortimon, Ilpo Koskelan ja Nasky Rytö-
hongan (Elukat!) tyylikkäitten sarjojen varas-
sa. Tarkemmin ajateltaessa ei varsinaisia täy-
tesarjoja Kuplassa oikeastaan juurikaan jul-
kaistu.

Kolmen vuoden aikana ilmestyi 12 enem-
män tai vähemmän onnistunutta Kuplaa.

Nykyisellään Oulun Sarjakuvaseura on
keskittynyt julkaisemaan harvakseltaan ta-
sokkaita ulkomaalaisia sarjakuva-albumeita.
Franquinin Mustien sivujen jälkeen on vasti-
kään ilmestynyt **Muñoz & Sampayon** mustia

dekkari **Alack Sinner**.

Reipas Sarjari

Sarjari on ilmestynyt vuodesta 1981 alkaen ja
vuoden 1989 loppuun mennessä sitä on il-
mestynyt 25 numeroa.

Alkuvuosinaan Sarjari muistutti muita sa-
maan aikaan syntyneitä sarjakuvaseurojen
lehtiä. Sen sisältö koostui harrastajien piirtä-
mistä sarjakuvista ilman suurempia otukäteis-
suunnitelmia.

Numerosta 14 lähtien siirtyi Sarjari uuteen
julkaisutapaan. Jokainen uusi numero raken-
tuu tietyn teeman ympärille. Tämä edellyttää
entistä kiinteämpää piirtäjien ja lehden välistä
yhteistyötä. Sarjari onkin kerännyt ympäril-
leen jonkinlaisen piirtäjärenkaan tai -tallin. Jo-
kaisessa numerossa esiintyy kymmenkunta
taiteilijaa ja heidän hyvin erilaisia tyyliä
edustavat sarjansa luovat vaihtelevia ja mie-
lenkiintoisia kokonaisuuksia.

Sarjarin jokainen numero kantaa teemansa
mukaisia nimiä. Viimeisimpien numeroiden
teemoina ovat olleet mm. Taide (n:o 20 Sar-
jart), erotiikka (n:o 22 Käärmesolmu), urheilu
(n:o 25 Steroidi-Sarjari).

Sarjari pyrkii olemaan piirtäjänsä ja käsikir-
joittajiansa vapaa koekenttä. Lehden toimitus
(=**P.A. Manninen**) ei puutu julkaistavien sar-
jakuvien sisältöön.

Tulos onkin parhaimmillaan nautittavan rai-
kas. Myös Sarjariin ovat piirtäneet monet ni-
mekkää suomalaisen sarjakuvan tekijäi.
Päätoimittajan lisäksi voidaan mainita **Sinisalo**
& Mänttari ja **Sami Tolvonon**. Sarjarista
löytää monia raikkaita uusia tuttavuuksia ku-
ten esim. **J. Lehdon** makoisan sekopäisene
tarinoineen.

SARJARI 1981–1989

Julkaisija:
Tampereen sarjakuvaseura

- S 1. (1/1981)**
P.A. Manninen, Ari Kutila, Jukka Murtosaari, Reima Mäkinen.
- S 2. (2/1981)**
Veli-Pekka Alare, J. Murtosaari, A. Kutila, R. Mäkinen, P.A. Manninen, Vesa Lehtinen.
- S 3. (3/1981)**
A. Kutila, R. Mäkinen, J. Murtosaari, V-P. Alare, P.A. Manninen.
- S 4. (1/1982)**
J. Murtosaari, V-P. Alare, R. Mäkinen, Janne Tervamäki, V. Lahtinen, Matti-Pekka Raita, P.A. Manninen.
- S 5. (2/1982)**
J. Murtosaari, Hannu Mänttari, V. Lahtinen & Tuja Suiko, R. Mäkinen, P.A. Manninen, Timo Mikama.
- S 6. (3/1982)**
P.A. Manninen, J. Tervamäki, Anno Strong, Nalle Virolainen, J. Murtosaari, Jukka Viitasari, Markku Metsaranta & Tser, H. Mäkinen.
- S 7. (1/1983)**
H. Mänttari, Riitta Uusitalo, A. Kullia, Jussi Karjalainen, P.A. Manninen, R. Mäkinen, Toni Jerman, T. Mikama, J. Murtosaari.
- S 8. (2/1983)**
A. Kullia, P.A. Manninen, H. Mänttari, Timo Kokkila, R. Mäkinen, R. Uusitalo, Kivi Larmola, Johanna Sinisalo, J. Murtosaari, N. Virolainen, Timo Myllykoski, Timo Raitilla.
- S 9. (3/1983 – hit Parade – rock-teema)**
A. Kullia, P.A. Manninen, J. Tervamäki, R. Mäkinen, N. Virolainen, J. Murtosaari, H. Mänttari, R. Uusitalo, Jani Myllykoski, Mika Niemi, K. Larmola, Tofi Krogius.
- S 10. (1/1984)**
J. Tervamäki, J. Sinisalo, H. Mänttari, Tapio Puhakka, T. Raitilla, P.A. Manninen, Kim Nyman, N. Virolainen, Annukka Leppänen, R. Mäkinen, Timo Nissinen, R. Uusitalo.
- S 11. 2/1984)**
J. Styrman, R. Mäkinen, R. Uusitalo, P.A. Manninen, J. Hackin & N. Virolainen, T. Raitilla, Jouko Ruokosenmäki, H. Mänttari & J. Sinisalo, Juha Korhonen.
- S 12. (1/1985 – Kalevala-teema)**
A. Leppänen, R. Mäkinen, P.A. Manninen, J. Sinisalo & H. Mänttari, N. Virolainen, J. Ruokosenmäki, Jyrki Virtanen, R. Uusitalo.
- S 13. (2/1985)**
J. Murtosaari, Kim Nyman, N. Virolainen, P.A. Manninen, J. Ruokosenmäki, Tuomas Kilpi & K. Larmola, R. Uusitalo, M-P. Raita, J. Sinisalo & H. Mänttari.
- S 14. (1/1986 – Kauhutarjari)**
J. Sinisalo & H. Mänttari, K. Nyman, A. Leppänen & P.A. Manninen, N. Virolainen, R. Mäkinen, J. Kaitala & J. Ruokosenmäki, M-P. Raita, Timo Ronkainen, R. Uusitalo.
- S 15. (2/1986 – Etsivät yössä – dekkari-erikoisnumero)**
J. Sinisalo & H. Mänttari, J. Tervamäki, J. Ruokosenmäki, R. Uusitalo, P.A. Manninen, A. Kutila, T. Kokkila, R. Mäkinen, N. Virolainen.
- S 16. (3/1986 – Ketchup Express – väkivalta-erikoisnumero)**
J. Sinisalo & H. Mänttari, Hannu Mikkola, Sami Toivonen, R. Mäkinen, J. Ruokosenmäki & J. Kaitala, Jyca Laine, P.A. Manninen, N. Virolainen, R. Uusitalo.
- S 17. (4/1986 – Lentävä planeetta – science fiction-erikoisnumero)**
Jukka Heiskanen, H. Mikkola, P.A. Manninen, Laja Ajälä, J. Sinisalo & H. Mänttari, J. Ruokosenmäki, K. Larmola, J. Kaitala, J. Linnankivi, R. Mäkinen, N. Virolainen.
- S 18. (1/1987 – Papukaijan säärilaut – merirosvo-erikoisnumero)**
J. Sinisalo & H. Mänttari, J. Mustanoja, L. Ajälä, N. Virolainen, J. Heiskanen, R. Mäkinen, R. Uusitalo, P.A. Manninen, S. Toivonen.
- S 19. (2/1987 – Usko pois – uskonto-erikoisnumero)**
J. Sinisalo & H. Mänttari, Kai Ruohonen, J. Heiskanen, J. Ruokosenmäki, P.A. Manninen, R. Mäkinen, J. Lehto, N. Virolainen, J. Kaitala, S. Toivonen, R. Uusitalo.
- S 20. (3/1987 – Taidenumero)**
J. Sinisalo & H. Mänttari, J. Ruokosenmäki, R. Uusitalo, J. Lehto, Hannu Hirvonen, S. Toivonen, Terhi Linsalaako, R. Mäkinen, P.A. Manninen, A. Leppänen, J. Heiskanen, J. Kaitala, N. Virolainen.

- S 21. (1/1988 – Herttasarjari – romanttisia tarinoita nuorison ylösrakennukseksi)**
J. Sinisalo & H. Mänttari, Sirpa Toivonen, J. Ruokosenmäki, S. Toivonen, Leena Pelttonen & P.A. Manninen, R. Mäkinen, L. Ajälä, J. Lehto, R. Uusitalo, Auli Matilla, N. Virolainen.
- S 22. (2/1988 – Käärmeosuima – erotiikka-special)**
J. Sinisalo & H. Mänttari, P.A. Manninen, L. Pelttonen, R. Mäkinen, L. Ajälä, J. Lehto, J. Kaitala, J. Heiskanen, N. Virolainen, R. Uusitalo, S. Toivonen, T. Linsalaako.
- S 23. (3/1988 – Mustasarjari – goottilainen 80-luku-special)**
J. Sinisalo & H. Mänttari, J. Lehto, J. Linnankivi, Tommi Hänninen, Petri Hiltunen, P.A. Manninen, S. Toivonen, R. Mäkinen, N. Virolainen, Hukka Soynry, Sulo Kurppa, J. Korhonen, Juha Mustanoja, K. Larmola.
- S 24. (1/1989 – Elukat – eläin-erikoisnumero)**
J. Sinisalo & H. Mänttari, J. Pukkila, L. Pelttonen & P.A. Manninen, R. Mäkinen, S. Toivonen, N. Virolainen, J. Lehto & P. Parkkinen, A. Matilla, J. Ruokosenmäki & J. Kaitala, Niko Aaraksinen, J. Korhonen.
- S 25. (2/1989 – Steroidisarjari: urheilua)**
J. Sinisalo & H. Mänttari, R. Mäkinen, A. Matilla, Matias Lantz, J. Korhonen, J. Lehto, J. Mustanoja, Timo Niemi, P.A. Manninen, Kati Kovacs, N. Virolainen.

SUURI KURPITSA 1981–1989

Julkaisija: Sarjakuvaseura
Suuri Kurpitsa

- SK 1 (1/81)**
Jukka Tills, Pauli Kallio, Antti Vaartamo, Keijo Kalunki, Pasi Myllymäki.
- SK 2 (2/81)**
A. Vaartamo, K. Kalunki, Jukka Järvinen, P. Kallio.
- SK 3 (3/81)**
A. Vaartamo, J. Järvinen, Kyky Ahonen, P. Kallio, Janne Tervamäki, J. Styrman.
- SK 4 (1/82)**
A. Vaartamo, J. Järvinen, P. Kallio, Pasi Heikkura, Awiin, Nalle Virolainen, J. Tervamäki, K. Ahonen, J. Styrman, P. Myllymäki, Jyca Laine, Marko Teräntö.
- SK 5 (2/82)**
J. Järvinen, Jani Myllykoski, N. Virolainen, Awiin, P.A. Manninen, J. Tervamäki.
- SK 6 (1/83)**
A. Vaartamo, J. Järvinen, P. Kallio, N. Virolainen, J. Laine, K. Ahonen.
- SK 7 (2/83)**
K. Ahonen, Veli Ahonen, P. Heikkura, Jukka Heiskanen, Tommi Hänninen, J. Laine, J. Järvinen, Juha Korhonen, P. Kallio, Timo Myllykoski, R. Nieminen, Salla, Roman Scott, P. Myllymäki, J. Styrman, J. Tervamäki, J. Tills, A. Vaartamo, N. Virolainen, John Crawford.
- SK 8 (1/84)**
K. Ahonen, V. Ahonen, Peter Bagge, J. Crawford, Stephen Ellis, P. Heikkura, J. Järvinen, P. Kallio, J. Korhonen, Rami Kaunisten, J. Laine, R. Nieminen, J. Ruokosenmäki, Nasky Rytöhenka, R. Scott, J. Styrman, J. Tervamäki, A. Vaartamo, N. Virolainen, Jouni Wäärängas & P. Kallio, Lee Ellington.
- SK 9 (2/84)**
P. Bagge, Wilhelm Busch, J. Crawford, Bruce Duncan, Joakim Pinnen, R. Scott, Michael Dowers, L. Ellington, Kon Wiener, Steve Willis, Zwing, Dennis Worden.
- SK 10 (1/85)**
J. Tervamäki, Hannu Pyykkönen, Tarmo Pyykkönen, Tarmo Kivistö, Taimi Saaks, Chester Brown, P. Myllymäki, Jussi Karjalainen, A. Vaartamo, K. Ahonen, P. Heikkura & Simo Frangen, T. Hänninen, J. Crawford, Timo Ronkainen, P. Bagge, Markku Hemetkoski, Ins Malmi, J. Styrman, V. Ahonen, Maggie Resch, J. Vuolilainen, Kar. Muzo, J. Heiskanen, R. Nieminen, Michael Merrill & S. Willis, R. Scott, M. Kyrönheimo, L. Ellington, J. Linnankivi, P. Kallio, N. Virolainen, Susan Catherine, Kivi Larmola, The Pizz, J. Korhonen, Placid.
- SK 11 (2/85)**
J. Tervamäki, M. Hemetkoski, T. Hänninen, N. Virolainen, JR Williams, P. Bagge, Fraulein Bibi, J. Kitiili, K. Ahonen, B. Duncan, M. Resch, M. Kyrönheimo, H. Pyykkönen, S.

- Catherine, J. Heiskanen, J. Laine, K. Larmola, P. Kallio & J. Korhonen, P. Heikkura, The Pizz, C. Brown, J. Tervamäki & Jouko Jokela.
- SK 12 (1/86)**
J. Korhonen, Päivi & J. Jaatinen, Zwing, Hannu Mänttari & Johanna Sinisalo, P. Heikkura, N. Rytöhenka, The Pizz, F. Bibi, J. Linnankivi, J. Karjalainen & P. Kallio, K. Larmola, N. Virolainen, J. Laine, T. Rionheimo, R. Nieminen, V. Ahonen, M. Hemetkoski, K. Ahonen.
- SK 13 (2/86)**
M. Kyrönheimo, J. Jaatinen, Riitta Uusitalo, K. Ahonen, Salla Vihvexki, H. Pyykkönen, K. Larmola, F. Bibi, J. Laine, H. Mänttari & J. Sinisalo, The Pizz, J. Korhonen, P. Kallio, P.A. Manninen, P. Heikkura, Mary Fleener, R. Nieminen, J. Tervamäki, Martti Kupiainen, Sanna Sarva & Päivi Alesalmi, Kari Pääli.
- SK 14 (3/86)**
P. Heikkura, S. Frangen.
- SK 15 (4/86)**
Carel Moiseiwitsch, F. Bibi, Pauli Parkkinen, B. Duncan, R. Scott, K. Ahonen, S. Catherine, J. Tervamäki.
- SK 16 (1/87)**
S. Catherine, C. Moiseiwitsch, K. Ahonen, P.A. Manninen, R. Uusitalo, J. Laine, M. Merrill & S. Ellis, R. Scott, N. Rytöhenka, T. Rionheimo & Kekki, J. Juutinen, J. Tervamäki.
- SK 17 (2/87)**
J. Korhonen.
- SK 18 (3/87)**
K. Ahonen.
- SK 19 (4/87)**
C. Moiseiwitsch, N. Virolainen, P. Heikkura & S. Frangen, J. Linnankivi.
- SK 20 (1/88)**
P.A. Manninen, Reima Mäkinen, Sami Toivonen, N. Rytöhenka, J. Heiskanen, J. Karjalainen, J. Myllykoski, K. Larmola, K. Ahonen, P. Heikkura, V. Ahonen, P. Kallio.
- SK 21 (2/88)**
N. Rytöhenka.
- SK 22 (3/88)**
C. Moiseiwitsch, T. Rionheimo, L. Hannu, Jasso, J. Korhonen, J. Lehto, S. Willis, J. Juutinen, Johanna Rjola, P. Heikkura, R. Uusitalo.
- SK 23 (4/88)**
J. Linnankivi, R. Scott, J. Laine, Zwing, K. Ahonen, P.A. Manninen, S. Toivonen, A. Vaartamo, N. Rytöhenka.
- SK 24 (1/89)**
V. Ahonen, F. Bibi, Ari Helö, Kaarina Löfgren, Pentti Otsamo, T. Rionheimo, L. Hannu, J. Rjola, Kai Ruohonen, J. Laine.
- SK 25 (2/89)**
K. Ahonen, P. Bagge, S. Catherine, Brad Carlton, C. Moiseiwitsch, Evan West, Kim Deitch, M. Dougan & C. Croce, Bob Glenn, Kati Kovacs, P.A. Manninen, J. Pinnen, JR Williams, S. Wilk, S. Toivonen & P. Kallio, T. Rionheimo.
- SK 26 (3/89)**
J. Järvinen, J. Korhonen, C. Moiseiwitsch, J. Myllykoski, P. Myllymäki, R. Mäkinen, T. Rionheimo & L. Hannu & Kekki, J. Rjola, J. Styrman, M. Viljakainen.
- SK 27 (4/89)**
K. Kovacs, N. Rytöhenka, J. Linnankivi, P. Kallio, T. Rionheimo, L. Hannu, R. Mäkinen, Ilpo Koskela, P. Otsamo, P.A. Manninen & Annukka Leppänen, H. Pyykkönen, J. Laine, P. Bagge, J. Rjola, C. Moiseiwitsch, Christor Nuutinen, R. Scott, P. Heikkura, John Bagnall.

TÄHTIVAELETAJA 1984–1989

(aiemmin nimellä Time and Space)
Julkaisija: Helsingin Science Fiction Seura.

- TV 2/84**
Kivi Larmola, P.A. Manninen.
- TV 3/84**
Ikka Ruokola & Toni Jerman, Jukka Murtosaari, Anssi Rauhala & Tuomas Kilpi, P.A. Manninen, K. Larmola, Eari Geier.
- TV 4/84**
Hannu Mänttari & Johanna Sinisalo, K. Larmola, P.A. Manninen & T. Jerman, E. Geier.

- TV 1/85**
Kari Leppänen, E. Geier.
- TV 2/85**
K. Larmola, P.A. Manninen, K. Leppänen, H. Mänttari & J. Sinisalo, I. Ruokola, J. Murtosaari, A. Rauhala & T. Jerman.
- TV 3/85**
K. Larmola, Juha Mustanoja, K. Leppänen, I. Ruokola & T. Jerman.
- TV 3B/85 (ErikoisSarjakuvAlbumi)**
P.A. Manninen & T. Jerman, I. Ruokola, J. Mustanoja, Erkki Parhamaa, Jyrki Linnankivi, K. Larmola, J. Murtosaari.
- TV 4/85**
K. Leppänen, K. Larmola, J. Mustanoja, Timo Niemi.
- TV 1/86**
K. Leppänen, J. Mustanoja, J. Linnankivi, K. Larmola.
- TV 2/86**
J. Linnankivi, K. Leppänen, H. Mänttari & J. Sinisalo, P.A. Manninen, K. Larmola.
- TV 3/86**
Laja Ajälä, E. Parhamaa, J. Mustanoja, K. Larmola, J. Linnankivi, P.A. Manninen.
- TV 4/86**
K. Leppänen, Jouko Ruokosenmäki.
- TV 1/87**
Marko Teräntö, H. Mänttari & J. Sinisalo, K. Leppänen.
- TV 2/87**
A. Rauhala & M. Uusitalo, P.A. Manninen, Nalle Virolainen, K. Larmola, J. Linnankivi, J. Ruokosenmäki.
- TV 3/87**
H. Mänttari & J. Sinisalo.
- TV 4/87**
J. Mustanoja, Petri Hiltunen.
- TV 1/88**
J. Linnankivi & T. Jerman, K. Larmola.
- TV 2/88**
P. Hiltunen, A. Rauhala & M. Uusitalo, P.A. Manninen & T. Jerman.
- TV 3/88**
H. Mänttari & J. Sinisalo, P. Hiltunen.
- TV 4/88**
Sami Toivonen & T. Jerman, A. Rauhala & M. Uusitalo.
- TV 1/89**
P. Hiltunen & P.A. Manninen.
- TV 2/89**
K. Larmola, P. Hiltunen & M. Uusitalo, S. Toivonen.
- TV 3/89**
J. Ruokosenmäki & J. Väikängas, Terhi Linsalaako, L. Ajälä.
- TV 4/89**
P.A. Manninen & M. Uusitalo & K. Larmola, P. Hiltunen.